

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Waterkwaliteitsverbetering De Gijster

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

6 december 2017 / projectnummer: 2786

Beoordeling milieueffectrapport

Het Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch/Evides wil zand verwijderen uit de ondiepe randzone van De Gijster (een voorraadbekken voor drinkwater) om de waterkwaliteit en het functioneren van het bekken te verbeteren¹. Het zand dat hier uitkomt, wordt in de diepere delen van De Gijster gestort. Voor het besluit over de ontgrondingsvergunning zijn de milieueffecten onderzocht in een milieueffectrapport (hierna MER). De provincie Noord-Brabant heeft de Commissie² gevraagd het MER te toetsen.

Kwaliteit MER

De Commissie concludeert dat in het MER alle informatie aanwezig is om een goed onderbouwd besluit over de ontgrondingsvergunning te kunnen nemen. Het MER is goed leesbaar en overzichtelijk.

Effecten varianten

Het oorspronkelijke voornemen was om het afgegraven zand op de markt af te zetten na tijdelijke opslag in een depot buiten het bekken. Deze variant is onderzocht in het MER en heet 'ontgraven en afvoeren'. In het MER is ook de variant onderzocht waarbij het afgegraven zand in de diepere delen van het bekken wordt gestort (variant 'ontgraven en verondiepen'). Het afgegraven zand wordt dan niet afgevoerd uit het bekken.

Uit het MER blijkt dat de voorkeursvariant 'ontgraven en verondiepen' weinig tot geen gevolgen voor het milieu heeft. De variant 'ontgraven en afvoeren' heeft grotere gevolgen voor het milieu. Zo zijn de gevolgen voor de natuur groter en is sprake van meer geluidhinder omdat er meer en langer met graafmachines en vrachtwagens buiten het bekken wordt gewerkt.

Uit het MER volgt ook dat de variant 'ontgraven en afvoeren' niet vergunbaar is. Op de locatie van het depot voor tijdelijke zandopslag broedden in 2010 twee paren van de Blauwborst. Deze broedparen zullen door de aanleg en het gebruik van het depot verdwijnen. De aantallen van de Blauwborst in het Natura 2000-gebied Biesbosch liggen beneden het instandhoudingsdoel³, zodat het directe verlies van twee broedparen bij de variant 'ontgraven en verondiepen' gedurende tenminste 10 jaar als een significant negatief effect moet worden beschouwd. Aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Biesbosch is hiermee niet uit sluiten.

¹ De waterkwaliteit wordt vrijwel jaarlijks in negatieve zin beïnvloed door de frequente aanwezigheid van blauwalgen. Daarnaast bleek in 2015 dat de mosselpopulatie op het ondiepe voorland tot gevolg heeft dat het waterniveau niet te ver mag zakken waardoor de watervoorraad niet optimaal benut kan worden. Als het water te ver zakt zullen de mosselen massaal sterven en zorgen een slechtere waterkwaliteit. Door een diepere randzone functioneert het bekken beter voor de drinkwatervoorziening.

² De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie voor de milieueffectrapportage vindt u via deze link: [2786](#), of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

³ Dit zijn doelen die opgesteld zijn voor het instandhouden van de leefgebieden van soorten en voor het instandhouden van habitattypen en/of populaties, die vallen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied.

Indien aantasting van natuurlijke kenmerken niet is uit te sluiten, dan volgt uit de Wet natuurbescherming dat de ADC-toets⁴ moet worden doorlopen. Het ligt voor de hand dat deze toets voor de variant 'ontgraven en afvoeren' niet succesvol kan worden doorlopen omdat er een alternatief beschikbaar is (variant 'ontgraven en verondiepen') waarbij geen sprake is van effecten op de Blauwborst.

Uit de ontwerp beschikking Ontgrondingenwet⁵ blijkt dat de provincie nu het voornemen heeft om te kiezen voor de variant 'ontgraven en verondiepen' omdat de verdieping van de randzone urgent is en deze variant een veel snellere uitvoeringsduur heeft dan de variant 'ontgraven en afvoeren'. De voorkeursvariant heeft een uitvoeringsduur van circa 1 tot 2 jaar en de variant 'ontgraven en afvoeren' heeft een uitvoeringsduur van circa 10 tot 15 jaar vanwege de afzet op de markt.⁶

-
- ⁴ – Zijn er **A**lternatieve oplossingen met minder gevolgen voor het gebied?
– Zijn er **D**wingende redenen van groot openbaar belang waarom het project moet doorgaan?
– Als er geen alternatieven zijn, maar wel dwingende redenen van groot openbaar belang, dan moet er **C**ompensatie plaatsvinden.
- ⁵ Zie ontwerp beschikking Ontgrondingwet van 5-10-2017.
- ⁶ In het MER staat dat de markt voor de zandafzet in een (aanhoudende) negatieve tendens zit, en dat dit de komende jaren naar verwachting nog aanhoudt. Dit geldt met name voor het type zand dat bij ontgraving van het voorland vrijkomt: regulier ophoogzand. Afzet onder normale marktomstandigheden zou gemiddeld zeker 10 jaar duren.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Hoe toetst de Commissie?

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het milieueffectrapport de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. De werkgroep bezoekt hierbij ook het gebied waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Wie zit er in de werkgroep?

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Reinoud Kleijberg

Jeltje Siedsma (secretaris)

Marja van der Tas (voorzitter)

Henk van Wezel

Frank Wijnants

Wat is het besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld?

Ontgrondingsvergunning

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor alle activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, moet in Nederland een milieueffectrapport worden opgesteld. De bijlagen C en D bij het Besluit m.e.r.

<http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer> geven aan wanneer dit het geval is.

Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteiten C16.1.

Wie besluit over Ontgroning spaarbekken De Gijster?

Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant, zij zijn bevoegd gezag

Wie neemt het initiatief?

Het Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch/Evides

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie is in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [2786](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

